

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 31.07.2023 nr 1.2-2/101-1

Meie 17.08.2023 nr 11.1-8/23/2622-2

**Sotsiaalkaitseministri määruse
„Kogukonnapõhiste toetatud eluasemete
rajamiseks toetuse andmise tingimused ja
kord“ eelnõu kooskõlastamine**

Riigi Tugiteenuste Keskus kooskõlastab sotsiaalkaitseministri määruse „Kogukonnapõhiste toetatud eluasemete rajamine“ eelnõu ja sellega kaasnevad dokumendid alljärgnevate märkustega arvestamisel.

1. Juhul, kui on lubatud rekonstrueerimine ja ehitamine, siis TATi korrektne pealkiri on „... ehitamise (mitte rajamise) toetamine“. Vt Ehitusseadustik § 4- rajamise all ei saa mõelda sh rekonstrueerimist, ehitamise all küll mõeldakse rekonstrueerimist ja ehitamist.
2. Eelnõu § 4 lg 4 tõdetakse, et tegevused arvestavad Euroopa uue Bauhausi algatuse põhimõtetega, mis justkui ei eelda selle hindamist, kuid § 16 lg 1 p 1 on toodud, et hinnatakse Euroopa uue Bauhausi põhimõtetega arvestamist. Samuti on Bauhausi kontrollimine eelpool mainitud lõigus. Bauhausi põhimõtte kontrollimiseks projekti põhiselt ei ole Rakendusüksusel ressursi ning siin oleks selleks vaja Rakendusasutuse poolt juhendit.
3. Eelnõu § 5 palun TATis ja/või seletuskirjas täpsustada, kas taastuenergia- ja automaatika tarkade juhtimisseadmete, sealhulgas andurid ja andmehõivesüsteemid on abikõlblikud kulud? Lisast 1 tulenevalt antud lahendustega tuleb projekteerimisel arvestada, need on igati kontseptsiooni toetavad, kuid TATis nende abikõlblikkus ei ole reguleeritud.
4. ÜSM art 53 lg 3 punkt b kohaselt saab eelarveprojekti alusel anda toetust projektile, mille kogumaksumus ei ületa 200 000 eurot. Kui mitte-ametlikus ringis oli § 11 lg 6 vastav piirang välja toodud, siis ametlikku ringi jõudnud eelnõust on see eemaldatud. Lisatud on viide eelnõusse § 5 lg 1 ÜM §-le 20 lg 1 p 1, mis omakorda viitab edasi ÜSMi vastavale sättele. Samas oleks toetuse saaja jaoks oluliselt selgem, kui toetuse andmise tingimustes selgelt välja tuuakse, et alla 200 000 euro kogumaksumusega projektide kulude hüvitamise viis on erinev. Näiteks seletuskirjas lk 8 on see välja toodud: "Projekti, kogumaksumusega kuni 200 000 eurot, toetatakse kindlasummalise kulude arvestuse alusel, mis taotluse rahuldamise otsuses määratakse toetuse saaja esitatud eelarve alusel RÜ hinnangul abikõlblikuks." Palume eelnõus sätestada selgelt, et projekte kogumaksumusega alla 200 000 eurot toetatakse kindlasummalise maksena.

5. Eelnõu § 6 võttes arvesse 2014+ perioodi kogemust teeme ettepaneku täiendada TATI nõudega, et projektiga alustatakse 12 kuu jooksul pärast taotluse rahuldamise, sh osalise, otsuse saamist.
6. Eelnõu § 7 lause "Toetusest moodustavad Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendid 70% ja riiklik kaasfinantseering 20%.". Siin on toetus matemaatiliselt 100% ja siis sellest moodustab ERF 70% ja RKF 30%. Need protsendid võivad olla teised, ja kokku peavad nad andma 100%.
7. Eelnõu § 9 - palun kontrollida ühendmääruse viide üle, ilmselt oleks õige viidata ÜM § 2 lõikele 3.
8. Eelnõu § 10 lg 1 p 4 - puhastulu regulatsiooni perioodil 2021-2027 ei ole, seega lisaks § 10 lg 1 p 4 kustutamisele palume eelnõu § 24 lg 2 p 6 jätta välja puhastulu regulatsioon, täpsemalt lauseosa „ning projekt ei ole teeninud puhastulu või teenitud puhastulu ei ületa projekti abikõlblikest kuludest maha arvatud puhastulu“.
9. Eelnõu § 10 lg 1 punkt 5- ei ole arusaadav selle dokumendi vajalikkus. Olemasolevas eelnõu versioonis dokument ei oma mõju taotluse hindamisele. St, kui selgub, et projekti riskide esinemise tõenäosus ja mõju on suur, siis hetkel puudub igasugune regulatsioon jätta projekti toetamata. Mis lisaväärtust see dokument annab taotlusele? Samuti SK-s ei põhjendata selle dokumendi vajalikkust.
10. Eelnõu § 22 lg 3 punkt 4 kohaselt tuleb taotlejal tagada rajatud kogukonnapõhise toetatud eluaseme eesmärgipärase kasutuse 20 aasta jooksul projektile tehtud lõppmaksest arvates, välja arvatud juhul, kui tegevuste muudatused on rakendusasutusega kooskõlastatud. Palun täpsustada, millistel õiguslikel alustel viimati nimetatud nõue põhineb. Juhime tähelepanu sellele, et ÜSM art 65 tulenev kestuse nõude periood on 5 aastat pärast toetusesaajale lõppmaks tegemist või, kui see on kohaldatav, siis riigiabi reeglites kehtestatud periood. TATis ei ole lubatud ÜSMis toodud maksimaalset kestuse nõude perioodi pikendada, võimalik on ainult selle lühendamine 3 aastale VKEdele toetuse andmisel.

Arusaadav, et sotsiaalhoolekande eesmärkidel rajatud ehitised peab olema samal eesmärgil kasutatav pikema aja jooksul kui 5 aastat, kuid toetuse andmise õigusaktidest tulenevalt on maksimaalne periood 5 aastat (kui ei anta riigiabi) ning seetõttu ei saa TAT-is pikemat perioodi sätestada. Pikem tähtaeg saab tulla üksnes teisest seadusest. Seletuskirjas on selgitatud sotsiaalhoolekande seadusest tulenevaid nõudeid, kuid konkreetset 20-aastast kestuse nõuet sealt ei tulene.

11. Eelnõu § 22 lg 4- palun täpsustada, kas tegemist toetuse saaja õiguse või kohustusega, eelnevates lõigetes on konkreetselt sõnastatud, mis on toetuse saaja kohustus või õigus (on õigus, on kohustus). Normitehniliselt saame aru, et on kohustus.
12. Eelnõu § 24 lg 2 p 4- ettepanek edastada RA-le teadmiseks siiski taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse, mitte selle eelnõu.
13. Eelnõu § 25 lg 3 p 1- kirjeldatud andmed on a priori e-toetuse keskkonnas iga projekti juures olemas (aruanne on projekti osa), ei ole arusaadav, miks neid peab dubleerima.
14. Eelnõu § 26 lg 1- loetletud toetuse maksamise viisid, kuid soovitame selgemalt eristada, et projektides maksumusega kuni 200 000 eurot toetust makstakse kindlasummalise makse alusel ja tegelike kulude alusel, kui projekti maksumus on kallim, kui 200 000 eurot.
15. Eelnõu § 26 lg 5 on toodud: "Kindlasummaline makse või osaline makse tehakse vastavalt taotluse rahuldamise otsuses määratud etappidele, mis võib põhineda muuhulgas teostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise aktile ning sellele vastavale arvele." Palume tuua eelnõus välja, et kindlasummalist makset võib etappide kaupa maksta ning kui kindlasummalise makse lõpptulemus jääb saavutamata, kas siis etappide eest juba makstud nõutakse tagasi või mitte. Teisisõnu, kindlasummalist makset ei saa teha osade kaupa, aga saab teha projektis mitu kindlasummalist makset, kui need etapid on võimalik eristada ja tõendada. Lisaks pöörame tähelepanu, et kindlasummalise makse puhul ei kontrollita kuludokumente. Seega palume eemaldada toodud sättest sõnastus "sellele vastavale arvele".

16. Seletuskiri lk 8, paragrahv 5 lõike 3 selgituses on kasutatud väljendit "mitteabikõlblikud kulud". 2021-27 perioodil seda enam ei kasutata. Soovitame kasutada "abikõlbmatud kulud".
17. Seletuskirjas lk 10 alguses on toodud, et "Eskiisprojekti alusel saab hinnata planeeritud hoone Euroopa uue Bauhausi põhimõtetega arvestamist, kuluefektiivsust, eelarve realistlikust, võimekust projekti ellu viia, keskkonnahoidu ja kliimakindlust."

Tuleks välja jätta keskkonnahoiu ja kliimakindluse osa, sest eelnõus on toodud, et tegevused vastavad "ei kahjusta oluliselt" põhimõttele ning samuti on hinnatud meetme tegevuste kliimakindlust. Neid ei ole mõistlik projektipõhiselt kontrollida, kuna tegevused on ühetaolised ja juba hinnatud.

18. Seletuskirja lk 15 esimeses lõigus soovitame korrigeerida sõnastust. Ettepanek; "... ja toetus makstakse välja taotluse rahastamise otsuses märgitud kindlasummalise makse alusel pärast tööde teostamist."
19. Lisada eelnõusse või seletuskirja toetuse saaja kohustuste alla otsese viitena:

Toetuse saaja on kohustatud täitma teavitamisnõudeid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud nõuetele.

Toetuse saajale on abistavam ja selgem, kui kohustusena viidata otse ka teavitamise määrusele ja mitte läbi kahe õigusakti ringiga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Sell
osakonnajuhataja

Kaidi Kenkmann 663 2041
Kaidi.Kenkmann@rtk.ee